

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מצייעא דף מה.

אדם שיש לו סלעי כסף של מעשר שני כדלהלן, האם יכול להחליפו לדינרי זהב חוץ לירושלים - להקל משאו, וכן אם יכול לחלל פירות מעשר שני על דינרי זהב (לישנא אחרינא)?

לחלל פירות על דינרי זהב	לחלל סלעי כסף אדינרי זהב ¹	
לר' יוחנן: מחללים	אין מחללים ²	לבית שמאי
לריש לקיש: אין מחללים	מחללים ³	לבית הלל

האם ובאיזה אופן יכול לפרוט סלע כסף של מעשר שני על מעות נחושת, וכן להיפך?

לפרוט סלע כסף על מעות נחושת בירושלים	לעשות ממועות נחושת סלע כסף חוץ לירושלים	
יכול לפרוט כל הסלע למעות	יכול לפרוט כל מעותיו לסלע ⁴	לבית שמאי
בשקל כסף ובשקל מעות ⁶	בשקל כסף ובשקל מעות ⁵	לבית הלל

בבא מצייעא דף מה:

האם מטבע נעשה חליפין דהיינו להיות כסודר, והאם אפשר לקנות מטבעות בקנין חליפין?

והאם נקנה מטבע בחליפין	האם מטבע נעשה חליפין		
נקנה	לרב פפא בהו"א	נעשה	חד אמר
אינו נקנה	לרב פפא במסקנא	לא נעשה	וחד אמר

¹ ומבואר בסוגיא לפי ההו"א שה"ה שנחלקו ב"סלעים על סלעים", ולפי המסקנא שלכו"ע "כסף" "כסף" "ריבה, אי"כ לכאורה לכו"ע יכול לחלל סלעים על סלעים. אולם הביאו התוס' (בד"ה לפלגי בסלעים על סלעים) שריב"ן לא גורס כן בגמ'. וכן הביאו מפירש"י לקמן (דף נה:): שאי אפשר לחלל סלעים על סלעים כלל אפי' לא מדוחק.

² בתחילה פירשה הגמ' דס"ל כיון דכתיב (דברים יד:כה) "וצרת הכסף וגו', משמע שדוקא כסף ראשון ולא כסף שני - ואסור לחלל כסף על כסף. ולבסוף הוכיחה שלכו"ע ס"ל "כסף" "כסף" ריבה. וטעם בית שמאי דגזרינן שמא ישהה עליותיו, דלפעמים לא יהיה לו כל כך מעות עד דינר ולא יעלה.

³ ס"ל "כסף" "כסף" ריבה - אפי' כסף שני. ולמסקנא טעם בית הלל דלא גזרו שמא ישהה עליותיו.

⁴ כן משמע מרש"י - שבא לומר אם רוצה יעשה כן, ובי"ה קפדי שדוקא יפרוט רק חצי. אולם התוס' (בד"ה בכל) חולקים וסוברים אליבא דב"ש שבדוקא בכל הסלע מעות, ולא יחליף כמה וכמה פעמים, כי בכל פעם משתכל השולחני על חשבון המעשר שני. ועוד טעם כתבו, שלא יתעפשו המעות נחושת בדרך, לכן עדיף שלא יעלה לשם מעות רק סלעים.

⁵ דהיינו חצי מהמעות שיש לו יפרוט על סלעים או שקלים, וחצי האחר ישאיר במעות. וזאת כדי שלא יתייקרו המעות של נחושת, שאם כולם יביאו רק סלעי כסף והכל יבואו לפרוט אותם שוב למעות בבואם לירושלים יתייקרו המעות נחושת ונמצא מעשר שני נפסד.

⁶ דהיינו שלא יחליף יותר מחצי ממה שיש לו, דשמא לא ישהה כל כך ברגל זה עד שיגמרו לו כל המעות, וישאיר אותם מופקדים בירושלים עד רגל אחר - ובינתיים יתעפשו.